

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WNK.III.431.2.2.2020.WL.MG-B

Bydgoszcz, 30 stycznia 2021 r.

Pan
Bartosz Nowacki
Starosta Mogileński
ul. Narutowicza 1
88-300 Mogilno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2019 r. poz. 1464), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224), w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 294, ze zm.) – zwanej dalej ustawą z dnia 5.08.2015 r., w Starostwie Powiatowym w Mogilnie, adres: ul. Narutowicza 1, 88-300 Mogilno, w okresie między 12 listopada, a 17 grudnia 2020 r. przeprowadzona została w trybie zdalnym kontrola prawidłowości przez zespół kontrolny w składzie: Wiesław Lewicki – starszy inspektor wojewódzki (upoważnienie nr 426/2020 r.) oraz Małgorzata Grochowalska-Białczyk – starszy inspektor (upoważnienie nr 427/2020 r.) (z przerwą w dniach 12 – 20.11.2020 r.) z Wydziału Nadzoru i Kontroli Kujawsko--Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

1. przedmiot kontroli:
 - a) czynności przygotowujące do udzielania usług określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (zawieranie umów i porozumień, przeprowadzenie otwartego konkursu ofert),
 - b) wyznaczenie, lokalizacja i wyposażenie punktów, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie,
 - c) faktyczna realizacja zadań wynikających z ustawy (dni i godziny funkcjonowania punktów, udostępnianie informacji o punktach i zasadach ich funkcjonowania, organizacja przyjęć klientów, prowadzenie dokumentacji związanej z przyjęciami klientów, nadzór nad jakością realizacji usług),
 - d) terminowość podejmowania czynności określonych w ustawie,
2. okres objęty kontrolą: od podjęcia pierwszej czynności związanej z realizacją kontrolowanego zadania w 2020 r. do dnia 30.06.2020 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie następujących ustaleń:

1. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2018 r. Powiat Mogileński liczył 45821 mieszkańców. Oznacza to, że zgodnie z art. 11 ust. 1a, art. 8 ust. 2, w związku z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 5.08.2015 r. liczba punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, na terenie Powiatu Mogileńskiego winna wynosić 2 takie punkty, w tym jeden punkt prowadzony przez organizację pozarządową. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (dalej npp.), nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (dalej npo.) umiejscowiono w 2 lokalizacjach:

- 1) Punkt w Mogilnie, ul. Narutowicza 1, lokal nr 12,
 - a) poniedziałek - od godz. 8:00 do 12.00,
 - b) wtorek – od godz. 08:00 do 12:00,
 - c) środa - od godz. 08:00 do godz. 12:00,
 - d) czwartek - od godz. 8:00 do godz. 12:00,
 - e) piątek – od godz. 8:00 do godz. 12:00.

W Punkcie świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna.

- 2) Punkt w Strzelnie, ul. Cieślewicza 2,
 - a) poniedziałek 12.30 – 16.30 (npo),
 - b) wtorek 14.00 – 18.00 (npp),
 - c) środa 8.00 – 12.00 (npp),
 - d) czwartek 8.00 – 12.00 (npp),
 - e) piątek 8.00 – 12.00 (npp).

W poniedziałki w Punkcie świadczone jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, nieodpłatna pomoc prawna natomiast w pozostałe dni tygodnia..

Spełniony został wymóg ustawy o prowadzeniu 2 punktów npp i npo ze wskazaniem jednego z nich (punkt w Strzelnie) do prowadzenia przez organizację pozarządową.

2. Powiat Mogileński zawarł w dniu 28 listopada 2019 r.:

- porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką oraz z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Bydgoszczy w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu Mogileńskiego. Zgodnie z porozumieniem (§ 2 ust. 1 i 4) adwokaci, radcowie i mediatorzy pełnić będą dyżury przeznaczone na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie zlokalizowanym w Mogilnie przy ul. Narutowicza 1, lokal nr 12 w następujących dniach i godzinach: od poniedziałku do piątku w godzinach 08:00-12:00.

Wskazana w porozumieniu organizacja dyżurów w punkcie zlokalizowanym w Mogilnie spełnia wymogi dotyczące przeciętnego wymiaru dni i godzin udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej (dalej też npp) lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (dalej też npo), określonego w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 5.08.2015 r.

W zawartym porozumieniu nie wprowadzono zapisu o możliwości wydłużenia godzin pracy do co najmniej 5 godzin dziennie, a jedynie dookreślono 4 godzinny dzień pracy dla radców i adwokatów z OIRP i ORA. Również zawarte umowy imienne z radcami i adwokatami, o których mowa w pkt. 4, nie zawierają w swej treści takiego zapisu (pobrano wyjaśnienie od Naczelnika Wydziału). Warunek ten został zawarty w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert w uchwale Zarządu Powiatu nr 133 z dnia 17 października 2019 r.

Tym samym treść porozumienia koresponduje w pełni z wymaganiami określonymi w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 05.08.2015 r. Porozumienie zawarte zostało w terminie określonym w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 05.08.2015 r.

Zgodnie z zawartym porozumieniem § 2 ust. 4 OIRP i ORA zobowiązały się do 29 listopada 2019 r. do przedłożenia imiennych wykazów radców prawnych i adwokatów oraz ich zastępców, którzy będą pełnili dyżury we wskazanym punkcie (według złożonego oświadczenia nie było przypadków udzielania npp przez aplikantów). *Informacje przedłożono w terminie późniejszym tj. OIRP z dniem 02.12.2019 r., a ORA z dniem 13.12.2019 r.*

3. *Zgodnie z wymogiem określonym w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 05.08.2015 r., o zawartym porozumieniu Starosta Mogileński (zwany dalej Starostą) powinien zawiadomić Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, czego nie uczynił.*

Według wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich i Promocji Starostwa Powiatowego w Mogilnie (zwanego dalej Naczelnikiem Wydziału) porozumienia te są wprowadzane bezpośrednio przez niego do systemu adm-np.ms.gov.pl, którego jest on administratorem powiatowym, a Wojewoda ma poprzez administratora wojewódzkiego wgląd do tych informacji dlatego nie informowano osobnym pismem.

4. W dniu 2 stycznia 2020 r. Powiat Mogileński zawarł umowy na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej w 2020 roku:

- a) z dwoma adwokatami - na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie zlokalizowanym w Mogilnie, ul. Narutowicza 1 – w dniach określonych w harmonogramach świadczenia npp i npo,
- b) z dwoma radcami prawnymi - na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie zlokalizowanym w Mogilnie, ul. Narutowicza 1– w dniach określonych w harmonogramach świadczenia npp i npo,
- c) zestawienie harmonogramów udzielania npp przez adwokatów i radców prawnych wskazuje, że npp udzielana jest w ww. punkcie każdego dnia od poniedziałku do piątku podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie, co odpowiada wymogom określonym w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 5.08.2015 r. *Brak jest zapisów w umowach odnośnie możliwości wydłużenia czasu pracy do 5 godzin dziennie zgodnie z treścią art.6 ust. 2 pkt 1a ustawy. Także w umowach nie dookreślono sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem o których mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy w związku z art. 4a ust. 1 pkt 4.*

Treści umów nie w pełni zabezpieczają wymogi określone w art. 6 ust. 2 i art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy z dnia 5.08.2015 r.

W wyjaśnieniu Naczelnika Wydziału jest informacja, że w przyszłorocznych umowach zostaną zawarte zapisy o możliwości wydłużenia czasu pracy do 5 godzin. Natomiast sposób organizowania spotkań z mediatorem został jedynie omówiony na początku roku, a miejscem do spotkań mediacyjnych zostało wyznaczone biuro Naczelnika Wydziału.

Złożone przez Naczelnika Wydziału pisemne wyjaśnienie wskazuje, że do dnia 30.06.2020 r. żaden z mieszkańców nie zgłosił zapotrzebowania na mediację.

5. W dniu 8 listopada 2019 r. Powiat Mogileński zawarł porozumienia w sprawie użyczenia pomieszczeń na cele prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej z Gminą Strzelno, który mieści się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Strzelnie.
Porozumienie w swojej treści nie określa dni i godzin, w których odbywać się będą dyżury w zakresie udzielania npp oraz nie zawiera informacji o rodzaju podmiotu udzielającego npp, zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 05.08.2015 r.
Naczelnik Wydziału Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich i Promocji oświadczył, że monitoring punktu w Strzelnie prowadzony jest poprzez system np.ms.gov.pl i kontakt telefoniczny.
Natomiast monitoring punktu w Mogilnie sprawowany jest na bieżąco ponieważ biuro, w którym odbywają się dyżury bezpośrednio sąsiaduje z pokojem Naczelnika, tym samym posiada On pełną wiedzę i służy pomocą i informacją dla osób, które pojawiają się w punkcie poza godzinami dyżurów.
6. W dniu 17 października 2019 r. Zarząd Powiatu Mogileńskiego podjął uchwałę Nr 133/19 w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w formie powierzenia w 2020 r. zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa poprzez prowadzenie nieodpłatnego punktu pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego, którą wywieszono na tablicy ogłoszeń 18.10.2019 r., a zdjęto w dniu 08.11.2019 r. jak również umieszczono na stronie internetowej Powiatu Mogileńskiego i w BIP Starostwa Powiatowego. Daty umieszczenia informacji o konkursie w ww. lokalizacjach korespondują z terminem do składania ofert, określonym w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) tzn. nie krótszym niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia.
Podstawą prawną uchwały o otwartym konkursie był art. 11 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 294) w związku z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057) - zwanej dalej ustawą z dnia 24.04.2003 r. Ogłoszenie to zawiera w swojej treści wszystkie wymogi ustawowe i opublikowane zostało zgodnie z zaleceniami.
W dniu 2 listopada 2019 r. Zarząd Powiatu podjął uchwałę Nr 145/2019 w sprawie powołania komisji konkursowej w celu dokonania oceny formalnej i merytorycznej ofert w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w formie powierzenia w 2020 r. prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego oraz ustalenia regulaminu jej działania. Uchwała została opublikowana na stronie Starostwa Powiatowego w Mogilnie w dniu 7 listopada 2019 r.
Powołanie komisji stanowi realizację wymogu określonego w art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 24.04.2003 r.
Starosta Mogileński w dniu 20 listopada 2019 r. umieścił ogłoszenie o naborze przedstawicieli organizacji pozarządowych do Komisji Konkursowej, które

opublikowano na stronie Powiatu. Wystosowane zostało pismo z dnia 17 października 2019 r. do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z prośbą o wytypowanie przedstawiciela do wymienionej Komisji, jednak Wojewoda nie wyznaczył przedstawiciela.

Do Starostwa Powiatowego wpłynęły 2 kandydatury na członków komisji konkursowej wskazane przez organizacje pozarządowe, a mianowicie Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Promyk Nadziei” w Żabienku i Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów – Weterani Pracy w Strzelnie co jest zgodne z art. 15 ust. 2d pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057)

7. Jak wynika z protokołu komisji konkursowej, w terminie wskazanym w ogłoszeniu wpłynęły 3 oferty, po terminie nie wpłynęła żadna oferta. Dwie oferty otrzymały pozytywną ocenę spełniania wymogów formalnych i merytorycznych, uzyskując zróżnicowaną ocenę punktową, natomiast 1 oferta nie odpowiadała warunkom określonym w ustawie. Najwyższą sumę punktów uzyskała Fundacja „Civitas”..
Spełnienie wymaganych kryteriów przez Fundację potwierdzone zostało w kartach oceny formalnej i merytorycznej, podpisanych przez członków komisji konkursowej.
8. W dniu 20 listopada 2019 r. Zarząd Powiatu Mogileńskiego podjął uchwałę Nr 156/19 w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację w formie powierzenia w 2020 r. zadania publicznego w zakresie udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa poprzez prowadzenie nieodpłatnego punktu pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego, poprzez wybór oferty Fundacji „Civitas”.
9. Wyniki rozstrzygnięcia otwartego konkursu umieszczono na stronie internetowej Powiatu w Mogilnie, stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego, zgodnie z wymogiem zawartym w art. 15 ust. 2j ustawy z dnia 24.04.2003 r.
10. Wybrana Fundacja znajduje się na liście organizacji pozarządowych poz. 6, prowadzonej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego zgodnie z art. 11d ust.1 ustawy z dnia 5.08.2015 r., uprawnionych do prowadzenia punktów na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.
11. W dniu 12 grudnia 2019 r. Powiat Mogileński zawarł z Fundacją „Civitas” z siedzibą w Nakle nad Notecią umowę nr OP.526.100.2019 o realizację zadania publicznego pod nazwą: prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Strzelnie. Treść umowy w pełni koresponduje z wymaganiami określonymi w art. 6 ust. 2, w związku z art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 5.08.2015 r.
12. Zgodnie z informacją Naczelnika Wydziału organizacyjnego Starostwa Mogileńskiego (pkt 13 wyjaśnień) w okresie objętym niniejszą kontrolą Starosta nie przeprowadził kontroli zgodnie z art. 11 ust. 8 i 8a ustawy organizacji pozarządowej w punkcie w Strzelnie z uwagi na stan epidemii i konieczności zapewnienia bezpieczeństwa pracowników Starostwa. Ponadto porady prawne od marca do końca czerwca oraz od października do chwili obecnej udzielane są przez telefon i z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość. Dlatego też Powiat Mogileński planuje przeprowadzić

kontrolę kompleksową, zgodnie z § 8 umowy, po zakończeniu realizacji zadania na początku stycznia 2021 r.

Dla przykładu załączono protokół z kontroli punktu npp i npo w Strzelnie za 2019 r., który obrazuje sposób i zakres przeprowadzonej kontroli.

13. Jak wynika z informacji (pkt. 12 wyjaśnień) nie wystąpiły okoliczności wskazane w art. 11 ust. 9 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5.08.2015 r. skutkujące nie zawarciem umowy z organizacją pozarządową albo jej rozwiązaniem, a tym samym skutkujące wskazaniem przez dziekanów osób (adwokatów lub radców prawnych), wyznaczonych do udzielania npp.
14. W związku z terminowym wyłonieniem organizacji pozarządowej oraz zawarciem umowy Powiatu Mogileńskiego z organizacją pozarządową, nie zachodziła konieczność podejmowania przez Starostę działań określonych w art. 11 ust. 12, w związku z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 5.08.2015 r.(pkt. 14 i 15 wyjaśnień).
15. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Mogilnie oraz stronie internetowej Powiatu Mogileńskiego i na profilu Fundacji na Fecebooku zamieszczona została lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 5.08.2015 r. Lista obejmuje jednostki uporządkowane według tematyki określonego poradnictwa jak: rodzinne, psychologiczne, z zakresu pomocy społecznej, z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, z zakresu prawa konsumenckiego, oraz z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Informacje dotyczące udzielania npp i npo wskazują, że pomoc ta udzielana jest według następującego harmonogramu:
 - a) punkt adwokatów i radców prawnych – zlokalizowany w Starostwie Powiatowym w Mogilnie: adwokaci i radcowie prawni we wszystkie dni robocze tygodnia od 8.00-12.00,
 - b) organizacja pozarządowa - punkt zlokalizowany w Urzędzie Miejskim w Strzelnie: w poniedziałki 12.30 – 16.30, we wtorki 14.00 – 18.00, w środy, czwartki i piątki 8.00 – 12.00. W poniedziałki w Punkcie świadczone jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, nieodpłatna pomoc prawna natomiast w pozostałe dni tygodnia.Opisany wyżej harmonogram funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wskazuje, że nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest w punktach zlokalizowanych na terenie Powiatu w wymiarze tygodniowym i godzinowym zgodnym z określonym w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 5.08.2015 r.
Powyższa lista nie zawiera adresów mailowych oraz numeru telefonu w punkcie w Strzelnie, pod którym można by dokonywać zapisów na wizyty. Adresy mailowe podane są na stronie Powiatu w zakładce „Bezpłatne porady prawne”.
16. Jak wynika z pisemnej informacji Naczelnika, lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa została udostępniona gminom z obszaru Powiatu Mogileńskiego w formie papierowej i elektronicznej oraz została opublikowana w lokalnym wydawnictwie „Pałuki i Ziemia Mogileńska” w dniu 06.08.2020 r. *Dokonana w dniu 09.12.2020 r. kontrola stron internetowych gmin z obszaru Powiatu wykazała brak informacji i wykazu punktów npp i npo.* Przeprowadzono rozmowy telefoniczne z Sekretarzami Gmin Jeziora Wielkie i Dąbrowa, którzy poinformowali, że w najbliższych dniach zamieszczą stosowne wykazy o czym powiadomią osobnym mailem. Gmina Jeziora Wielkie i Gmina Dąbrowa

uzupełniły swoje strony o brakujące informacje i wykazy punktów npp i npo w dniu interwencji o czym powiadomiono mailem w dniu 10.12.2020 r.

17. Z pisemnej informacji Naczelnika wynika, że lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa została udostępniona w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. w każdym punkcie npp i npo została wywieszona na tablicy ogłoszeń lub wyłożona na stolikach. Dokumentację tworzą banery, plakaty, ulotki rozdysponowane wśród mieszkańców Powiatu, informacje na stronach internetowych BIP Powiatu i Gmin oraz na profilu Facebooka – nieodpłatna pomoc prawna w powiecie mogileńskim. Raz w roku umieszczane jest płatne ogłoszenie w lokalnym tygodniku, data ostatniej publikacji 06.08.2020 r.
18. Na stronach internetowych Starostwa Powiatowego umieszczono również ogólne zasady udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dla mieszkańców Powiatu Mogileńskiego.
19. Według wyjaśnień Naczelnika ze względu na stosunkowo niewielką ilość udzielonych porad nie wystąpiła nigdy potrzeba wcześniejszej rejestracji na wizytę, ale taka możliwość istnieje. Rozpoczęta porada jest kontynuowana u konkretnego prawnika i strony umawiają się na kolejną wizytę, jeżeli ma ona miejsce w późniejszym terminie to telefonują aby potwierdzić dzień dyżuru konkretnego prawnika.
Należy uznać, że zasady określone w art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 5.08.2015 r. są w pełni realizowane.
20. Jak wynika z pisemnej informacji Naczelnika nie było potrzeby stosowania wydłużonego czasu trwania dyżuru w punktach. Wymóg ten był zapisany jako jeden z warunków otwartego konkursu ofert ogłoszenia o konkursie zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy.
21. W pierwszym kwartale 2020 r. udzielono 59 porad prawnych, w tym 39 przez adwokatów i radców prawnych oraz 20 w ramach działalności organizacji pozarządowej. W drugim kwartale 2020 r. udzielono 33 porady prawne, w tym 22 przez adwokatów i radców prawnych oraz 11 w ramach działalności organizacji pozarządowej.
22. Nie odnotowano przypadków udzielania npp i npo poza punktem. W okresie od 12 marca do 25 maja br. punkty npp i npo działały wyłącznie zdalnie. Informacje o sposobie komunikowania się zamieszczono na stronie Starostwa i w BIP Urzędu. W okresie od 01.01 do 11.03.2020 r. i od 26.05 do 30.06.2020 r. nie było przypadków zgłoszeń przez osoby, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy.
23. Według informacji Naczelnika, *do punktu prowadzonego przez organizację pozarządową w Strzelnie została przypisana specjalizacja świadczenia przez 1 dzień w tygodniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego podczas pełnionego dyżuru.*
Taka interpretacja w swoim założeniu jest błędna o tyle, że nieodpłatne poradnictwo obywatelskie jest jednym z elementów procesu nieodpłatnej pomocy prawnej, tym samym nie stanowi odrębnej specjalizacji, o której mowa w piśmie. O formie specjalizacji w zakresie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego mówi art. 3a ust. 1 ustawy, który dookreśla porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego. W związku z tym należy uznać, że określenie specjalizacji dotyczyć może wyłącznie 3 wymienionych zakresów.

Według wyjaśnienia Naczelnika Wydziału w punktach npp i npo nie prowadzi się specjalistycznych porad prawnych, dlatego wcześniejsza informacja była błędna.

24. Według złożonych wyjaśnień monitoring jest prowadzony dwutorowo – sporządzane są karty pomocy, oświadczenia o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, klauzula informacyjna dla osób korzystających z npp i npo oraz poprzez system teleinformatyczny, w którym odnotowywane są wizyty i w przypadku złożenia karty b (ankiety).
W punkcie w Mogilnie wgląd w powyższe dokumenty prowadzony jest na bieżąco natomiast dokumenty z punktu w Strzelnie są przekazywane do Starostwa na początku kolejnego miesiąca.
Tym samym należy uznać, że służby Starosty prawidłowo sprawują monitoring pod kątem ewentualnych potrzeb wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości npp i npo zgodnie z art. 7 ust. 1-4.
25. W zakresie przekazywania opinii osób uprawnionych i npp i npo do podmiotów wskazanych w § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21.12.2018 r. w sprawie npp oraz npo Starosta stwierdził, że wprowadza dane do nowego elektronicznego systemu ministerialnego na zakończenie kwartału w momencie przygotowywania zbiorczej informacji, a opinie te przekazywane są drogą mailową Dziekanowi Okręgowej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy i Radzie Okręgowej Izby Radców Prawnych w Bydgoszczy, a także organizacji pozarządowej.
Według stanowiska służb Starosty Mogileńskiego głównym problemem przy tworzeniu takiej analizy i wyciągania wniosków jest niewielka liczba składanych ankiet jak również same pozytywne lub bardzo pozytywne oceny o sposobie i miejscu udzielonej pomocy.
26. Zakres realizacji zadań edukacji prawnej został powierzony organizacji pozarządowej Fundacji Civitas. Organizacja wydała poradniki prawne dla mieszkańców z zakresu: „Obywatelski niezbędnik seniora”, które zostały rozdysponowane po gminach Powiatu. Przeprowadziła 2-dniowe warsztaty z uczniami Zespołu Szkół w Strzelnie pod nazwą „Przychodzi uczeń do prawnika”, których przedmiotem były przepisy ustawy o npp, npo oraz edukacji prawnej, jak również informacje dotyczące systemu prawa polskiego ze szczególnym uwzględnieniem źródeł prawa oraz zawodów prawniczych.
Materiały zamieszczone zostały również na portalu Facebook prowadzonym przez organizację pozarządową.
W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju i brakiem możliwości spotkań w formie stacjonarnej Fundacja przygotowała dla seniorów płyty CD z nagraniami prawników, którzy omówią zagadnienia zawarte w „Obywatelskim niezbędniku seniora”. Dodatkowo Fundacja zamierza w grudniu przeprowadzić indywidualne spotkania z seniorami w drodze wideokonferencji, na których będzie możliwość porozmawiania z prawnikami i doradcami o problemach prawnych.
27. Pełna dokumentacja potwierdzająca realizację zadań z zakresu edukacji prawnej zgodnie z art. 3b ust. 2 i art. 11 ust. 7 ustawy o npp opisanych wyżej stanowią załączniki wymienione w aktach kontroli.
28. Realizując obowiązek wskazany w art. 12 ustawy z dnia 5.08.2015 r. Starosta Mogileński przekazał w dniach 10.04.2020 r. oraz 07.07.2020 r. do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego kwartalne informacje o wykonaniu zadań wynikających z ww. ustawy potwierdzone wydrukiem z e-puap.

29. Okazane zostały przez Starostę wypełnione formularze spełniania przez lokale/pomieszczenia, w których usytuowane są punkty udzielania npp i npo, wymogów określonych w ustawie z dnia 5.08.2015 r. oraz rozporządzeniu z dnia 21.12.2018 r.

Z danych zawartych przez Starostę w tych formularzach oraz załączonych wydruków dokumentacji zdjęciowej wynika, że:

- a) punkt umieszczony w lokalu Starostwa Powiatowego w Mogilnie spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 5.08.2015 r. oraz w rozporządzeniu z dnia 21.12.2018 r.,
- b) punkt zlokalizowany w Urzędzie Miejskim Strzelno spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 5.08.2015 r. oraz w rozporządzeniu z dnia 21.12.2018 r.

Załączona dokumentacja opisowa i zdjęciowa potwierdza właściwe zabezpieczenie punktów npp i npo w niezbędne elementy techniczne potrzebne do wykonywania zajęć zawartych w umowach w wymagane środki jak komputery, łącza internetowe lub dostęp do bazy aktów prawnych. Jedynie urządzenia do przetwarzania danych znajdują się tak w Mogilnie jak i w Strzelnie w bezpośrednio sąsiadujących pomieszczeniach.

30. Koordynowanie spraw związanych z obsługą nieodpłatnej pomocy prawnej zostało wprowadzone uchwałą nr 139/2019 Zarządu Powiatu Mogileńskiego z dnia 31 października 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Mogilnie (§ 20 ust. 2 pkt. 7) oraz przypisane w zarządzeniu Starosty Mogileńskiego nr 41/2019 (§ 1 ust. 1 pkt 33) do zadań Wydziału Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich i Promocji „OR”.

Wymienione uchybienia w treści projektu wystąpienia pokontrolnego dotyczą:

- nie poinformowania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego o zawartym porozumieniu z OIRP i ORA,
- nie zawarcia w umowach z adwokatami i radcami zapisów o możliwości wydłużenia czasu pracy do 5 godzin dziennie oraz nie dookreślenia sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem,
- brak w porozumieniu w sprawie użyczenia pomieszczeń na cele prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej zapisu o dniach i godzinach, w których odbywać się będą dyżury w zakresie udzielania npp oraz nie zawarcia informacji o podmiocie udzielającym npp.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z 12.01.2021 r. nie wniesiono zastrzeżeń, nie dokonano w nim sprostowań, skreśleń ani uzupełnień.

Wobec braku zaleceń pokontrolnych niniejsze wystąpienie pokontrolne proszę pozostawić bez odpowiedzi.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje podmiot kontrolowany, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI

Mikołaj Bogdanowicz